

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
ANALIZA PRORAČUNA IZBRANE OBČINE

Ljubljana, junij 2021

ERIKA STANKOVIĆ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Erika Stanković, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza proračuna izbrane občine, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Markom Hočevarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 OBČINA KOT TEMELJNA SAMOUPRAVNA LOKALNA SKUPNOST	1
1.1 Naloge oziroma pristojnosti občine	3
1.2 Organi občine	3
1.3 Zakonska ureditev financiranja občin	4
1.4 Primerna poraba občine.....	6
2 PRORAČUN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI.....	6
2.1 Struktura proračuna	7
2.1.1 Splošni del proračuna	7
2.1.2 Posebni del proračuna.....	9
2.1.3 Načrt razvojnih programov.....	9
3 PRORAČUN IZBRANE OBČINE	10
3.1 Predstavitev Občine Piran	10
3.2 Analiza splošnega dela proračuna Občine Piran	11
3.2.1 Bilanca prihodkov in odhodkov	11
3.2.2 Račun finančnih terjatev in naložb	19
3.2.3 Račun financiranja.....	20
3.3 Analiza posebnega dela proračuna Občine Piran.....	21
SKLEP	21
LITERATURA IN VIRI	22

KAZALO TABEL

Tabela 1: Celotni prihodki	12
Tabela 2: Davčni prihodki	12
Tabela 3: Nedavčni prihodki	13
Tabela 4: Kapitalski prihodki	14
Tabela 5: Prejete donacije.....	14
Tabela 6: Transforni prihodki	15
Tabela 7: Celotni odhodki	15
Tabela 8: Tekoči odhodki.....	16

Tabela 9: Tekoči transferji	17
Tabela 10: Investicijski odhodki	18
Tabela 11: Investicijski transferji	19
Tabela 12: Račun finančnih terjatev in naložb	19
Tabela 13: Račun financiranja.....	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Lega Občine Piran.....	10
Slika 2: Območje Občine Piran.....	11

UVOD

Proračun je pomemben finančni instrument, s katerim državna uprava ter samoupravne lokalne skupnosti oziroma občine predvidijo vse prihodke in prejemke ter odhodke in izdatke. V proračunu je prikazano za katere namene so predvidena proračunska sredstva ter kako se bodo porabljala. S proračunskimi sredstvi tako država kot občine zadovoljujejo javne potrebe državljanov in občanov. Proračun se sprejme v obliki Odloka na sejah Državnega zbora oziroma Občinskega sveta, predvidoma v dveh obravnavah. Sprejema se načeloma za eno leto. Med samim letom, za katerega je že sprejet proračun lahko pride do sprememb, kot je na primer podražitev investicije. Zaradi navedenega lahko Občinski svet na seji sprejme predlog rebalansa proračuna za tekoče leto. Občine predvidoma v mesecu marcu pripravijo še zaključni račun proračuna za preteklo leto, v katerem prikažejo predvidene in realizirane prihodke in prejemke ter odhodke in izdatke. Le-ta je tudi v obliki Odloka sprejet na seji Občinske sveta oziroma Državnega zbora.

Kot študentka opravljam študentsko delo na občinski upravi Občine Piran. S pomočjo do sedaj pridobljenega znanja z delom na občini ter z različnimi viri bom v zaključni strokovni nalogi prikazala analizo proračuna Občine Piran.

Na začetku bom najprej teoretično opredelila občino kot samoupravno lokalno skupnost ter navedla njene naloge, organe ki jo sestavljajo ter pravne podlage, ki jih mora občina upoštevati pri svojem delovanju. Nato bom opredelila pojem proračun ter predstavila dele, ki ga sestavljajo. V praktičnem delu naloge bom predstavila mojo izbrano občino ter podrobneje prikazala proračuna občine za leti 2020 ter 2021 in ju med primerjala.

Z zaključno strokovno nalogo želim še poglobiti znanje, ki ga imam o proračunih ter podrobneje spoznati, kako je posamezen proračun sestavljen ter kako se proračunska sredstva vsako leto spreminjajo glede na namene, za katere so predvidena.

1 OBČINA KOT TEMELJNA SAMOUPRAVNA LOKALNA SKUPNOST

Lokalna samouprava je določena z Ustavo Republike Slovenije ter pomeni pravico lokalne skupnosti in lokalnih prebivalcev, da lahko samostojno in demokratično odločajo o zadevah javnega pomena. Prebivalci Republike Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih. Ustava Republike Slovenije opredeljuje občino kot temeljno samoupravno lokalno skupnost. Občine se ustanovijo na območju naselja ali več naselij, ki so med seboj povezana s skupnimi potrebami in interesi (Virant, 2009, str. 172 – 175).

Kot navajajo na Ministrstvu za javno upravo, Ustava Republike Slovenije zagotavlja ljudem pravico, da v okviru svoje lokalne skupnosti odločajo in urejajo javne zadeve, ki se nanašajo na življenje ter delo na tem območju (Ministrstvo za javno upravo, 2021).

Ključni in temeljni zakon, ki skupaj z Ustavo Republike Slovenije (URS), Ur. l. RS/I, št. 33/91, Ur. l. RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a, določa ter ureja samoupravne lokalne skupnosti je Zakon o lokalni samoupravi (ZLS), Ur. l. RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 27/08 - odl. US, 76/08, 79/09, 51/10, 84/10 - odl. US, 40/12 - ZUJF, 14/15 - ZUJFO, 76/16 - odl. US, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE. Določbe ZLS navajajo, ima vsaka samoupravna lokalna skupnost pravico do uporabe lastnega grba in zastave, ki pa se morajo razlikovati od grba in zastave Republike Slovenije, tujih držav ter drugih samoupravnih lokalnih skupnosti. Poleg Ustave ter Zakona o lokalni samoupravi morajo samoupravne lokalne skupnosti upoštevati še Zakon o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij, Zakon o stvarnem premoženju države ter samoupravnih lokalnih skupnosti, Zakon o financiranju občin, Zakon o lokalnih volitvah ter še mnoge druge zakone in predpise, ki urejajo področja, s katerimi se samoupravne lokalne skupnosti soočajo.

Občine v skladu z Ustavo in zakoni samostojno urejajo in opravljajo svoje zadeve ter izvršujejo naloge. Naloge občine izvršujejo občinski organi ter občinska uprava. Dejavnosti občinskih gospodarskih in negospodarskih javnih služb lahko občine prenesejo v izvajanje javnim podjetjem, zavodom, skladom ali agencijam. Zaradi navedenega lahko občine pridobivajo in razpolagajo z vsemi vrstami premoženja, kar pomeni, da lahko ustanavljajo pravne osebe javnega in zasebnega prava (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 51 – 52).

Občine v Sloveniji delimo na mestne ter navadne občine. V Sloveniji imamo skupaj 212 občin, med katerimi imajo status mestne občine 11 občin. Po določbah ZLS, mora imeti občina najmanj 5.000 prebivalcev. V primeru pa da gre za ustanovitev nove občine z združitvijo dveh ali več občin ima lahko občina manj kot 5.000 prebivalcev. Občine morajo svojim občanov zagotavljati:

- osnovno šolo oz. več osnovnih šol,
- zdravstveno varstvo občanov,
- preskrbo z življenjskimi potrebščinami,
- komunalno opremljenost,
- pošte ter banke,
- knjižnico in
- prostore za upravno dejavnost lokalne skupnosti.

ZLS v 16. členu navaja, da lahko status mestne občine pridobi občina, ki ima najmanj 20.000 prebivalcev ter lahko zagotavlja najmanj 15.000 delovnih mest ter je gospodarsko, kulturno in upravno središče širšega območja. Status mestne občine lahko izjemoma dobi mesto iz zgodovinskih razlogov.

1.1 Naloge oziroma pristojnosti občine

V prvem odstavku 140.člena URS je navedeno, da v pristojnosti občin spadajo lokalne zadeve, ki zadevajo samo prebivalce posamezne občine in jih lahko občine urejajo samostojno. Torej gre za javne zadeve lokalnega pomena. Če država zagotovi potrebna sredstva, lahko na podlagi zakona prenese na občine opravljanje posameznih nalog, ki so v državni pristojnosti.

V členih ZLS so opredeljene naloge občine, ki se nanašajo predvsem na področja osnovnega šolstva, varstva otrok, prostorskega načrtovanja, gradnje objektov, varstva okolja ter še druga področja. Ker ima občina splošno pristojnost, ji le-ta omogoča, da pristojnosti določa s svojimi predpisi. Omenjeni predpisi, ki jih občina sama določa se morajo nanašati le na njene občane in ob izvrševanju ne smejo posegati v pristojnosti države ali drugih občin. Poleg tega mora občina zagotoviti tudi lastne vire financiranja.

V 21. členu ZLS so podrobneje opredeljene zadeve javnega pomena oziroma izvirne naloge, ki jih občina samostojno opravlja. Med temi nalogami so:

- upravljanje z občinskim premoženjem oziroma z občinskim proračunom,
- sprejem statuta občine in drugih splošnih aktov,
- organiziranje dela občinske uprave,
- načrtovanje prostorskega razvoja na področju poseganja v prostor, gradnje objektov ter gospodarjenja s stavbnimi zemljišči,
- upravljanje z lokalnimi javnimi službami,
- pospeševanje služb socialnega varstva, predšolskega ter osnovnega varstva otroka in družine,
- pospeševanje razvoja športa in rekreacije,
- gradnja, vzdrževanje in ureditev javnih lokalnih cest, poti in drugih javnih površin,
- gradnja, urejanje in vzdrževanje vodovodnih in energetskih objektov,
- opravljanje nalog občinskega redarstva ter
- urejanje še drugih zadev lokalnega pomena.

1.2 Organi občine

Organe občine predstavljajo občinski svet, župan in nadzorni odbor.

Občinski svet je najvišji organ občine ter odloča o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti, ki jih ima občina. V občinskem svetu je lahko najmanj sedem ter največ petinštirideset članov, ki so neposredno izvoljeni za obdobje mandata, ki poteka štiri leta. Občinski svet v skladu z 29. členom ZLS sprejema statut občine, odloke in druge občinske akte, proračun ter zaključni račun občine ter prostorske in druge plane razvoja občine. V skladu s svojimi pristojnostmi občinski svet imenuje in razrešuje člane nadzornega odbora, člane različnih komisij ter člane odborov občinskega sveta. Poleg navedenega nadzoruje delo župana,

podžupanov ter občinske uprave. Pravico ima tudi odločati o pridobitvi ali odtujitvi občinskega premoženja (Virant, 2009, str. 184 – 185).

Župan je izvršilni organ občine, ki predstavlja in zastopa občino. Župan je izvoljen na podlagi neposrednih volitev po sistemu večine, kar pomeni, da je izvoljen če dobi več kot petdeset odstotkov vseh glasov. Izvoljen je za obdobje štirih let ter ima možnost ponovnega kandidiranja v novem mandatnem obdobju. Izvoljeni župan je pristojen za izvrševanje odločitev občinskega sveta, sklicevanje in vodenje sej občinskega sveta, vendar pa nima pravice glasovanja glede točk, ki jih sprejema občinski svet. Župan predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine ter zaključni račun proračuna, razne odloke ter druge odločitve. Poleg navedenega, župan izmed članov občinskega sveta imenuje enega ali več podžupanov. Le-tej pomagajo županu opravljati funkcije v okviru pooblastil, ki jim jih podeli. Pristojni so za nadomeščanje župana v času njegove odsotnosti ali zadržanosti (Virant, 2009, str. 184 – 185).

Nadzorni odbor po navedbah 32. in 32a. člena ZLS predstavlja najvišji organ nadzora javne porabe v občini. Člane nadzornega odbora imenuje in razrešuje občinski svet najkasneje v petinštiridesetih dneh od prve seje občinskega sveta. Člani nadzornega odbora ne smejo biti hkrati člani občinskega sveta, župan, podžupani, člani svetov ožjih delov občine, tajnik občine, uslužbenci občinske uprave ter člani poslovodstev organizacij, ki so uporabniki proračunskih sredstev. V okviru svojih pristojnosti nadzira ravnanje s premoženjem občine, nadzira namenskost in racionalnost porabe sredstev občinskega proračuna ter nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunih sredstev.

1.3 Zakonska ureditev financiranja občin

Akti, ki urejajo področje financiranja občin so URS, ZLS, Zakon o javnih financah (ZJF), Ur. l. RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13, 110/11 - ZDIU12, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13, 101/13 - ZIPRS1415, 38/14 - ZIPRS1415-A, 14/15 - ZIPRS1415-D, 55/15 - ZFisP, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 71/17 - ZIPRS1819, 13/18, 75/19 - ZIPRS2021, 36/20 - ZIUJP, 61/20 - ZDLGPE, 89/20, 195/20 - odl. US, 203/20 - ZIUPOPĐVE, 174/20 - ZIPRS2122, 15/21 – ZDUOP, ter Zakon o financiranju občin (ZFO-1), Ur. l. RS, št. 123/06, 101/07 - odl. US, 57/08, 94/10 - ZIU, 36/11, 40/12 - ZUJF, 104/12 - ZIPRS1314, 101/13 - ZIPRS1415, 14/15 - ZIPRS1415-D, 14/15 - ZUJFO, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 71/17, 21/18 - popr., 61/20 - ZDLGPE, 80/20 - ZIUOOPE, 174/20 - ZIPRS2122, 189/20 – ZFRO. V 142. členu URS je zapisano, da se občine lahko financirajo iz lastnih virov. Če financiranje iz lastnih virov občinam ni omogočeno, zaradi slabše gospodarske razvitosti, lahko država z zakonskimi načeli zagotovi dodatna sredstva za financiranje. V nadaljevanju URS določa, da lokalne skupnosti oziroma občine pridobivajo finančna sredstva z davki in z drugimi obveznimi dajatvami ter s prihodki iz lastnega premoženja.

ZLS v šestem poglavju opredeljuje člene povezane s premoženjem in financiranjem občin. Kot navaja predmetni zakon premoženje občine sestavljajo nepremične in premične stvari, denarna sredstva in pravice, s katerimi mora občina gospodariti kot dober gospodar.

Temeljni akt, ki ureja financiranje občin je ZFO-1. Ta zakon ureja financiranje nalog iz občinske pristojnosti. Kot je opredeljeno v členih predmetnega zakona, vsi prejemki in izdatki morajo biti zajeti v proračun občine. ZFO-1 določa naslednje vire financiranja:

- lastni davčni viri,
- drugi lastni viri,
- občinske takse in
- zadolževanje.

Lastne davčne vire predstavljajo davek na nepremičnine, davek na vodna plovila, davek na promet nepremičnin, davek na dediščine in darila, davek na dobitke od klasičnih iger na srečo ter drugi davki, ki so določeni z zakonom. Občinam pripadajo tudi prihodki od 54 odstotkov dohodnine, ki je bila vplačana v predpreteklem letu pred letom za katerega se računa primerna poraba občine (po določbah ZFO-1).

Pod druge lastne vire financiranja vključujemo samoprispevke, takse, globe, koncesijske dajatve, plačila izvedena za storitve lokalnih javnih služb ter drugi viri financiranja, če jih določa zakon, ki ureja posamezno dajatev. Med druge lastne vire vključujemo še prihodke od stvarnega in finančnega premoženja občine, prejete donacije ter transferne prihodke iz proračuna države in sredstev skladov Evropske unije (po določbah ZFO-1).

Občinske takse, ki jih lahko občina z odlokom sama določi so (po določbah ZFO-1):

- taksa za uporabo javnih površin, med katere spadajo javne ceste, trgi, tržnice, parkirišča, igrišča, zelenice in druge javne površine z namenom prirejanja razstav ali prireditev,
- taksa za oglaševanje na javnih mestih,
- taksa za parkiranje na javnih površinah in
- druge takse v skladu z zakonom.

Občina se lahko v skladu z določili ZFO-1 in ZJF tudi zadolžuje, vendar na podlagi predhodnega soglasja ministra za finance, pod pogoji, ki jih določa Zakon o financiranju občin. V 10a. členu ZFO-1 je opredeljeno, da se lahko občina zadolži le s črpanjem sredstev posojil iz državnega proračuna, javnih skladov, bankah ali hranilnicah, ki imajo sedež v Republiki Slovenije z namenom izvrševanja investicij, ki so predvidene v občinskem proračunu za tekoče proračunsko leto. Če je projekt oziroma investicija, ki jo namerava občina izvesti, sofinanciranja iz proračuna Evropske unije, se lahko občina zadolži le do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do prejema teh sredstev.

1.4 Primerna poraba občine

Z izračunom primerne porabe občine ugotavljamo primeren obseg sredstev za financiranje obveznih nalog občine. Primerno porabo občine računamo po spodnji navedeni enačbi, ki je določena s 13. členom ZFO-1:

$$PPi = (0,61 + 0,13 * Ci + 0,06 * Pi + 0,12 * PMi + 0,04 * ŠMi + 0,015 * SUI + 0,025 * SDi) * P * Oi$$

Pri čemer zgornje kratice v enačbi predstavljajo:

- **PPi** – primerna poraba občine,
- **Ci** – razmerje med dolžino lokalnih cest in javnih poti na prebivalca v posamezni občini in dolžino lokalnih cest in javnih poti na prebivalca v državi,
- **Pi** – razmerje med površino občine na prebivalca in površino celotne države na prebivalca,
- **PMi** – razmerje med deležem prebivalcev občine, ki so mlajši od 6 let v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine,
- **ŠMi** – razmerje med deležem prebivalcev občine, ki so stari med 6 in 15 let v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine,
- **SUI** – razmerje med deležem prebivalcev občine, ki so stari med 65 in 75 let v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine,
- **SDi** – razmerje med deležem prebivalcev občine, ki so starejši od 75 let v celotnem prebivalstvu občine in povprečjem teh deležev v državi na dan 1. januarja leta, v katerem se ugotavlja primerna poraba občine,
- **P** – povprečnina, s katero se določajo povprečni stroški na prebivalca v državi,
- **Oi** – število vseh prebivalcev v občini.

Občini za financiranje primerne porabe po določbah ZFO-1 pripada 70 odstotkov prihodkov, ki se ugotovijo na podlagi izračunane vsote odmerjene dohodnine vseh davčnih zavezancev, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji (Djurić Drozdek & Bojnec, 2010, str. 54).

2 PRORAČUN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI

Proračun samoupravnih lokalnih skupnosti oziroma občin je pravni akt *sui generis*, s katerim občine predvidijo prihodke in druge prejemke ter odhodke in druge izdatke, ki jih potrebujejo za zadovoljevanje javnih potreb. S proračunom občina vpliva na trajnost in stabilnost gospodarstva, lokalne skupnosti ter na blaginjo občanov posamezne občine. Proračun se sprejema za eno leto, vendar ga lahko občine sprejmejo tudi za dve leti (Djurić Drozdek & Bojnec, 2010, str. 54).

V fazah od načrtovanja do izvajanja proračuna, pa tudi njegovega nadzora je potrebno upoštevati nekatera proračunska načela. Prvo izmed načel je načelo proračunske enotnosti, ki pomeni, da morajo biti prejemki in izdatki občine zajeti v enem proračunu in ne v več različnih proračunih. Pri upoštevanju načela popolnost in bruto izkazovanja morajo biti vsi prejemki in izdatki občine prikazani v proračunu. Z načelom o preglednosti proračuna moramo upoštevati, da morajo biti vsi prejemki in izdatki razčlenjeni tako, da širši množici omogočajo jasn pregled. Po načelu proračunske stvarnosti morajo biti vsi prejemki in izdatki čim bolj dosledni. Med sprejetim proračunom in realiziranim ne sme biti prevelikega odstopanja. Pri načelu predhodne potrditve proračuna je pomembno, da občinski svet pred izvrševanjem proračuna najprej sprejme proračun. Načelo javnosti določa, da mora biti širša javnost seznanjena s sprejemom in izvajanjem proračuna. Naslednje načelo, ki ga mora občina upoštevati je načelo proračunskega ravnotežja. To načelo določa, da morajo biti prejemki in izdatki uravnoteženi že v predlogu proračuna ter tudi v sprejetem proračunu. Z načelom periodičnosti proračuna se upošteva, da se proračun sprejema periodično, v večini primerov je to enkrat letno. Še zadnje načelo je načelo proračunske specializacije. To je eno izmed najpomembnejših pravil, ki veljajo za načrtovanje in izvajanje proračuna. S tem načelom je določeno, da imajo neposredni uporabniki zagotovljene pravice, da lahko prevzemajo obveznosti in izplačujejo proračunske sredstva za namene in v višini, kot je določeno v posamezni proračunski postavki (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 60 – 67).

2.1 Struktura proračuna

Kot navajata Cvikl in Korpič – Horvat (2010, str. 39) je proračun sestavljen iz naslednjih treh delov:

- splošni del,
- posebni del ter
- načrt razvojnih programov.

S splošnim delom proračuna, katerega sestavljajo bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja, smo seznanjeni s tem kaj občina vplačuje, terja, posoja ali dobi vrnjeno. V posebnem delu proračuna so sredstva proračuna razdeljena glede na neposredne uporabnike proračunskih sredstev. Njihovi finančni načrti so sestavni del posebnega dela proračuna. V načrtu razvojnih programov so prikazani letni ali večletni načrti razvojnih programov, ki jih pripravljajo neposredni uporabniki proračunskih sredstev. V nadaljevanju bom vsakega izmed delov še podrobneje opisala.

2.1.1 Splošni del proračuna

Kot sem že prej omenila splošni del proračuna sestavljajo:

- bilanca prihodkov in odhodkov proračuna,

- račun finančnih terjatev in naložb ter
- račun financiranja.

Prihodke v **bilanci prihodkov in odhodkov proračuna** predstavljajo:

- davčni prihodki,
- nedavčni prihodki,
- kapitalski prihodki,
- prejete donacije ter
- transferni prihodki.

Davčni prihodki vključujejo obvezne, nepovratne in nepoplačljive dajatve, ki jih vsi davkoplačevalci plačujemo. Te obvezne dajatve predstavljajo vsi davki, ki so določeni z zakoni ter obvezni prispevki za socialno varnost, kot so prispevki zaposlenih, delodajalcev in samozaposlenih (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 40 – 41).

Nedavčni prihodki zajemajo vse nepovratne in nepoplačljive prihodke oziroma dajatve, ki niso uvrščeni v davčne prihodke. Le-ti so prihodki iz naslova udeležbe pri dobičku, prihodki od upravljanja občinskega premoženja, takse in pristojbine, globe ter druge denarne kazni ter prihodki od prodaje blaga in storitev (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 40 – 41).

Med kapitalske prihodke uvrščamo prihodke od prodaje opredmetenih sredstev oziroma stvarnega premoženja, kot so zemljišča, zgradbe, oprema in druga osnovna sredstva ter prihodke od prodaje neopredmetenih sredstev oziroma nematerialnega premoženja, kot so patenti, licence ali blagovne znamke (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 40 – 41).

Prejete donacije predstavljajo nepovratna plačila ter prostovoljna nakazila sredstev, ki jih občina prejme iz domačih ali tujih virov (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 40 – 41).

Transferne prihodke predstavljajo sredstva, ki jih posamezne institucije javnega financiranja prejmejo iz drugih javnofinančnih institucij, kot so na primer država, lokalna skupnost ali skladi socialnega zavarovanja. Med transferne prihodke uvrščamo še vsa prejeta sredstva iz sredstev Evropske unije (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 40 – 41).

Med odhodke proračuna uvrščamo:

- tekoče odhodke,
- tekoče transferje,
- investicijske odhodke ter
- investicijske transferje.

Med tekoče odhodke spadajo plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalca za socialno varnost, izdatki za blago in storitve, plačilo domačih obresti ter rezerve. Tekoče

transferje predstavljajo vsa nepovratna sredstva, za katere občina ne pridobi nikakršnega povračila materiala, blaga ali storitev. Sem spadajo različne subvencije, transferji posameznikom in gospodinjstvom, transferji nepridobitnim organizacijam ter drugi tekoči domači transferji. Investicijske odhodke predstavljajo vsa plačila z namenom nakupa opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev. Investicijske transferje predstavljajo nepovratni odhodki, ki so namenjeni plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov proračunskih sredstev (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 41 – 44).

Pri **Računu finančnih terjatev in naložb** sredstva delimo na prejemke in izdatke. Med prejemke uvrščamo prejeta vračila danih posojil ter sredstva od prodaje kapitalskih deležev. Med izdatke pa uvrščamo dana posojila ter nakup oziroma povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 45).

Tudi pri **Računu financiranja** sredstva prikazujemo kot prejemke in izdatke. Na strani prejemkov prikazujemo najete kredite oziroma zadolževanje ter sredstva, ki jih občina pridobi z izdajo vrednostnih papirjev. Na strani izdatkov pa so prikazana vsa sredstva za odplačilo glavnice kreditov ter izdanih vrednostnih papirjev (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 45 – 46).

2.1.2 Posebni del proračuna

Posebni del proračuna prikazuje finančne načrte posameznih neposrednih uporabnikov proračunskih sredstev, med katere spadajo občinski svet, župan, nadzorni odbor, občinska uprava in krajevne skupnosti. Posebni del tako vključuje prikaz načrtovanih odhodkov in izdatkov za področje delovanja posameznega neposrednega uporabnika po sklopih, skupinah in posameznih postavkah. Zaradi navedenega lahko opredelimo, da posebni del proračuna predstavlja skupek finančnih načrtov neposrednih proračunskih uporabnikov (Cvikl & Zemljič, 2005, str. 133).

2.1.3 Načrt razvojnih programov

Kot navajata Cvikl in Zemljič (2005, str. 174) tretji del občinskega proračuna predstavlja načrt razvojnih programov, kateri prikazuje načrtovane izdatke proračunskih sredstev za investicije ter državne pomoči za obdobje naslednjih štirih let. Načrtovani izdatki so po 12. členu Zakona o javnih financah (ZJF) razdeljeni:

- na posamezne programe neposrednih uporabnikov,
- na leta, v katerih bodo izdatki bremenili prihodnje proračune ter
- na vire financiranja za celovito izvedbo investicij.

Načrt razvojnih programov se lahko vsako leto ob pripravi novega proračuna dopolnjuje, zaradi česar ga lahko opredelimo kot temeljni element dolgoročnega načrtovanja investicij (Cvikl & Korpič – Horvat, 2007, str. 50).

3 PRORAČUN IZBRANE OBČINE

V tem poglavju bom najprej predstavila mojo izbrano občino, nato pa bom prikazala analizo splošnega ter posebnega dela proračuna občine za leti 2020 in 2021.

3.1 Predstavitev Občine Piran

Občina Piran je ena izmed štirih občin v slovenski Istri ter se nahaja v obalno – kraški statistični regiji. Je turistično najbolj razvita občina v Sloveniji ter ena izmed pomembnih središč kongresna, zdraviliškega, igralniškega in navičnega turizma (Občina Piran, 2021). Občina Piran na zahodni strani meji na Piranski zaliv, na severnem delu meji na Občino Izolo, na vzhodu na Mestno občino Koper, na južnem delu pa na Republiko Hrvaško (Wikipedija, 2021). Slika 1 prikazuje samo lego občine Piran v Sloveniji.

Slika 1: Lega Občine Piran

Vir: Wikipedija (2021).

Površina Občine Piran meri skupno 44,6 km² in obsega enajst naselij. Območje občine Piran prikazuje slika 2, območje pa zajema naselja Piran, Portorož, Strunjan, Lucija, Seča, Sečovlje, Parecag, Dragonja, Nova vas nad Dragonjo, Padna ter Sveti Peter (Wikipedija, 2021).

Slika 2: Območje Občine Piran

Vir: Tomyco d. o. o. (2006).

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v Občini Piran na dan 1. 7. 2020, prebiva 18.079 oseb (Statistični urad RS, 2021).

Poleg mestnega jedra Piran ima Občina Piran še mnogo drugih znamenitosti, kot je na primer Krajinski park Sečoveljske soline, Letališče Portorož, Mesečev zaliv v Strunjanu ter druge.

3.2 Analiza splošnega dela proračuna Občine Piran

Občinski proračuni se med seboj vsako leto razlikujejo. Vrednosti v proračunih so odvisne od predvidenih prihodkov in odhodkov, novih investicij in projektov, ki jih občina želi uresničiti. V nadaljevanju bom prikazala bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

3.2.1 Bilanca prihodkov in odhodkov

V splošnem delu proračuna je najprej prikazana bilanca prihodkov in odhodkov. Kot že samo ime bilance pove so v njej prikazani vsi prihodki in odhodki občine. V nalogi bom najprej prikazala skupne prihodke, nato pa jih bom razčlenila na podskupine, ki jih sestavljajo. Enako bom naredila pri odhodkih.

3.2.1.1 Analiza prihodkov

Kot sem že prej omenila in je sedaj tudi razvidno iz tabele 1 prihodke občin sestavljajo davčni prihodki, nedavčni prihodki, kapitalski prihodki, prejete donacije in transferni prihodki (Občina Piran, 2021).

Tabela 1: Celotni prihodki

Prihodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
I. Davčni prihodki	18.168.464,00 €	16.967.216,00 €	93,39%	-6,61%
II. Nedavčni prihodki	6.875.409,21 €	5.966.551,84 €	86,78%	-13,22%
III. Kapitalski prihodki	650.000,00 €	810.896,67 €	124,75%	24,75%
IV. Prejete donacije	500,00 €	100,00 €	20,00%	-80,00%
V. Transferni prihodki	6.197.942,84 €	4.432.508,00 €	71,52%	-28,48%
SKUPAJ	31.892.316,05 €	28.177.272,51 €	88,35%	-11,65%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

Občina Piran je za leto 2021 predvidela 28.177.272,51 € prihodkov, kar je za 11,65% manj prihodkov kot v letu 2020. Največji odstotek odstopanja glede na leto 2021 je možno zaznati pri prejetih donacijah, ki so se glede na leto 2020 zmanjšale za kar 80%. Kapitalski prihodki so se povišali za kar 24,75%, kar je glede na ostale prihodke edino povišanje prihodkov v letu 2021 v primerjavi s prejšnjim letom.

DAVČNI PRIHODKI

Davčne prihodke sestavljajo vse vrste davkov, ki jih davkoplačevalci vplačujemo v proračun. Predmetni prihodki so najpomembnejši vir prihodkov proračuna občine in sestavljajo jih davki na dohodek in dobiček, davki na premoženje in domači davki na blago in storitve. Dohodnina oziroma davek na dohodek in dobiček je največji lastni vir občin. Delež dohodnine, ki pripada občine je opredeljen v Zakonu o financiranju občin in izračuna se na podlagi izračuna primerne porabe občine. V skupino davkov na premoženje vključujemo davke na nepremičnine, davke na premičnine, davke na dediščine in darila ter davke na promet nepremičnin in na finančno premoženje. Med domače davke na blago in storitve pa uvrščamo davke na posebne storitve in druge davke na uporabo blaga in storitev (Občina Piran, 2021).

Tabela 2: Davčni prihodki

Davčni prihodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Davki na dohodek in dobiček	9.306.464,00 €	9.887.216,00 €	106,24%	6,24%
2. Davki na premoženje	4.955.000,00 €	4.341.000,00 €	87,61%	-12,39%
3. Domači davki na blago in storitve	3.907.000,00 €	2.739.000,00 €	70,10%	-29,90%
SKUPAJ	18.168.464,00 €	16.967.216,00 €	93,39%	-6,61%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

V tabeli 2 je razvidno, da je Občina Piran za leto 2021 predpostavila, da bo imela 16.967.216 € davčnih prihodkov. Glede na leto 2020 se je vrednost davčnih prihodkov zmanjšala za 6,61 %. Edino povišanje je možno zaznati pri davkih na dohodek in dobiček, ki so se v primerjavi z lanskim letom povišali za 6,24 %. Največji odstotek zmanjšanje je pri domačih davkih na blago in storitve, ki znaša skoraj 30 %.

NEDAVČNI PRIHODKI

Kot je razvidno iz tabele 3, nedavčne prihodke predstavljajo udeležba na dobičku in dohodki od premoženja, takse in pristojbine, globe in druge denarne kazni, prihodki od prodaje blaga in storitev ter drugi nedavčni prihodki (Občina Piran, 2021).

Tabela 3: Nedavčni prihodki

Nedavčni prihodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	5.280.559,21 €	4.530.571,00 €	85,80%	-14,20%
2. Takse in pristojbine	30.000,00 €	25.000,00 €	83,33%	-16,67%
3. Globe in druge denarne kazni	355.000,00 €	303.000,00 €	85,35%	-14,65%
4. Prihodki od prodaje blaga in storitev	14.500,00 €	14.500,00 €	100,00%	0,00%
5. Drugi nedavčni prihodki	1.195.350,00 €	1.093.480,84 €	91,48%	-8,52%
SKUPAJ	6.875.409,21 €	5.966.551,84 €	86,78%	-13,22%

Prerejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

Skupni nedavčni prihodki so v letu 2020 znašali 6.875.409,21 €, v letu 2021 pa 5.966.551,84 €, kar je za 13,22% manj v primerjavi z letom 2020. Kot je razvidno iz tabele 3 pri prihodkih od prodaje blaga in storitev ni prišlo do nobenega odstopanja. V obeh letih so bili predmetni prihodki predvideni v višini 14.500,00 €. V primerjavi s planiranimi nedavčnimi prihodki so se največ zmanjšale takse in pristojbine in to za 16,67 %. Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja so se v letu 2021 zmanjšali za 14,2 %, globe in druge denarne kazni za 14,65 % ter drugi nedavčni prihodki za 8,52 %.

KAPITALSKI PRIHODKI

V tabeli 4 so prikazani kapitalski prihodki Občine za leti 2020 in 2021. Le-te sestavljajo prihodki od prodaje osnovnih sredstev ter prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev. Med prihodke od prodaje osnovnih sredstev uvrščamo prihodke od prodaje zgradb in prostorov, prevoznih sredstev in opreme (Občina Piran, 2021).

Tabela 4: Kapitalski prihodki

Kapitalski prihodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	/	132.000,00 €	/	/
2. Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev	650.000,00 €	678.896,67 €	104,45%	4,45%
SKUPAJ	650.000,00 €	810.896,67 €	124,75%	24,75%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

Občina v letu 2020 ni predvidevala nobenih prihodkov od prodaje osnovnih sredstev. V letu 2021 pa je le-te prihodke ocenila na 132.000,00 €. Prodajo zemljišč in neopredmetenih sredstev je v letu 2020 ocenila na 650.000,00 €, v letu 2021 pa na 678.896,67 €, kar je v primerjavi s prejšnjim letom višji znesek za 4,45 %. Skupni kapitalski prihodki so tako v letu 2021 narasli za 24,75 % glede na leto 2020.

PREJETE DONACIJE

Prejete donacije predstavljajo prostovoljna nakazila sredstev občini za določene namene, na podlagi različnih sporazumov ali dogovorov (Občina Piran, 2021). Kot prikazuje tabela 5, Krajevne skupnosti planirajo v letu 2021 Občini Piran prispevati donacijo v višini 100,00 €. V letu 2020 je ta znesek predvidenih donacij znašal 500,00 €.

Tabela 5: Prejete donacije

Prejete donacije	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Prejete donacije iz domačih virov	500,00 €	100,00 €	20,00%	-80,00%
SKUPAJ	500,00 €	100,00 €	20,00%	-80,00%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

TRANSFERNI PRIHODKI

Kot je razvidno iz tabele 6 transferne prihodke sestavljajo transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij ter prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije. Pod transferne prihodke iz drugih javnofinančnih institucij uvrščamo prejeta sredstva iz državnega proračuna, prejeta sredstva iz občinskih proračunov ter prejeta sredstva iz javnih skladov. Med prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije pa uvrščamo prejeta sredstva iz državnega proračuna iz predpristopnih in pristopnih pomoči Evropske unije ter prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije iz kohezijskega sklada (Občina Piran, 2021).

Tabela 6: Transforni prihodki

Transforni prihodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Transforni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	2.240.138,00 €	2.509.271,00 €	112,01%	12,01%
2. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	3.957.804,84 €	1.923.237,00 €	48,59%	-51,41%
SKUPAJ	6.197.942,84 €	4.432.508,00 €	71,52%	-28,48%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

Skupni transforni prihodki so bili v letu 2020 načrtovani v vrednosti 6.197.942,84 €, v letu 2021 pa v vrednosti 4.432.508,32 €. Transforni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij so se glede na prejšnje leto povišali za 12 %, prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije pa so se zmanjšala za kar 51,41 %.

3.2.1.2 Analiza odhodkov

V proračunu občine odhodke razvrščamo na tekoče odhodke, tekoče transferje, investicijske odhodke ter investicijske transferje, kar prikazuje tudi tabela 7.

Tabela 7: Celotni odhodki

Odhodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
I. Tekoči odhodki	7.609.920,48 €	7.040.464,22 €	92,52%	-7,48%
II. Tekoči transferji	12.877.610,62 €	13.334.950,88 €	103,55%	3,55%
III. Investicijski odhodki	16.011.068,76 €	11.432.159,14 €	71,40%	-28,60%
IV. Investicijski transferji	1.137.683,00 €	723.310,00 €	63,58%	-36,42%
SKUPAJ	37.636.282,86 €	32.530.884,24 €	86,43%	-13,57%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

Občina Piran je za leto 2020 skupne odhodke ocenila na 37.636.282,86 €, v letu 2021 pa na 32.530.884,24 €. V sled navedenemu je možno razbrati, da so se skupni odhodki v letu 2021 glede na leto 2020 zmanjšali za 13,57 %. Edino povišanje odhodkov v letu 2021 je možno zaznati pri tekočih transferjih, saj so se le-tej povišali za 3,55 % v primerjavi z letom 2020. Indeks preostalih skupin odhodkov je negativen, kar pomeni, da so se tekoči odhodki, investicijski odhodki in investicijski transferji v letu 2021 zmanjšali v primerjavi s prejšnjim letom.

TEKOČI ODHODKI

V tekočih odhodkih zajemamo vsa plačila, ki so povezana s stroški dela, plačami in drugimi izdatki za zaposlene, prispevke delodajalca, izdatke za blago in storitve, plačila domačih obresti ter vplačila v sredstva rezerv (Občina Piran, 2021).

Tabela 8: Tekoči odhodki

Tekoči odhodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Plače in drugi izdatki zaposlenim	2.516.549,60 €	2.382.931,85 €	94,69%	-5,31%
2. Prispevki delodajalca za socialno varnost	393.020,40 €	381.503,76 €	97,07%	-2,93%
3. Izdatki za blago in storitve	4.134.850,48 €	3.887.408,61 €	94,02%	-5,98%
4. Prihodki domačih obresti	56.000,00 €	46.120,00 €	82,36%	-17,64%
5. Rezerve	509.500,00 €	342.500,00 €	67,22%	-32,78%
SKUPAJ	7.609.920,48 €	7.040.464,22 €	92,52%	-7,48%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

Med plače in druge izdatke zaposlenim uvrščamo plače ter dodatke, regres za letni dopust, povračila ter nadomestila stroškov, sredstva za delovno uspešnost, sredstva za nadurno delo ter druge izdatke zaposlenim. Za plače in druge izdatke zaposlenim je Občina v letu 2020 namenila 2.516.549,60 €, v letu 2021 pa 2.382.931,85 €, kar predstavlja 5,31 procentno zmanjšanje glede na preteklo leto.

Prispevki delodajalca za socialno varnost zajemajo prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za zdravstveno zavarovanje, prispevke za zaposlovanje, prispevke za starševsko varstvo ter premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Celotni prispevki so bili v letu 2020 ocenjeni na 393.020,40 €. V letu 2021 so bili tej prispevki ocenjeni na 381.503,76 €.

Izdatki za blago in storitve predstavljajo tekoče odhodke občinske uprave, občinskih organov, krajevnih skupnosti in skupne občinske uprave oziroma Medobčinskega inšpektorata in redarstva Občine Piran in Ankaran. Med te izdatke spadajo izdatki za pisarniški in splošni material in storitve, izdatki za posebni material in storitve, izdatki za energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije, prevozni stroški, izdatki za službena potovanja, tekoče vzdrževanje, poslovne najemnine in zakupnine, kazni in odškodnine ter drugi operativni izdatki. V letu 2021 so tej izdatki znašali 3.887.408,61 €, kar je za 5,98 % manj kot leto prej.

Sredstva namenjena za plačilo domačih obresti predstavljajo ocenjeno vrednost sredstev, ki jih bo Občina morala zagotoviti za plačilo pogodbenih obveznosti iz naslova zadolževanja. V letu 2020 so bila ta sredstva planirana v višini 56.000,00 €, v tekočem letu pa v višini 46.120,00 €.

Rezerve so oblikovane z namenom pokrivanja nepredvidenih izdatkov ali premalo planiranih sredstev za določene postavke. Na Občini Piran so za leto 2021 planirali rezerve v znesku 342.500,00€, kar je za kar 32,78 % manj kot v prejšnjem letu, ko so bile rezerve planirane v znesku 509.500,00 €.

TEKOČI TRANSFERJI

V skupino tekočih transferjev spadajo vsa plačila, za katere plačniki v povračilo ne dobijo materiala ali storitve. V predmetno skupino tako spadajo subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom, transferji posameznikom in gospodinjstvom, med katere spadajo družinski prejemki in starševska nadomestila, transferji za zagotavljanje socialne varnosti, štipendije ter drugi transferji posameznikom. Med tekoče transferje spadajo še transferji nepridobitnim organizacijam in ustanovam ter drugi tekoči domači transferji (Občina Piran, 2021).

Tabela 9: Tekoči transferji

Tekoči transferji	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Subvencije	786.130,00 €	1.063.100,00 €	135,23%	35,23%
2. Transferji posameznikom in gospodinjstvom	4.259.618,76 €	4.789.078,96 €	112,43%	12,43%
3. Transferji nepridobitnim organizacijam in ustanovam	2.603.366,01 €	2.129.716,01 €	81,81%	-18,19%
4. Drugi tekoči domači transferji	5.228.495,85 €	5.353.055,91 €	102,38%	2,38%
SKUPAJ	12.877.610,62 €	13.334.950,88 €	103,55%	3,55%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

V tabeli 9 je razvidno, da so skupni tekoči transferji v letu 2020 znašali 12.877.610,62 €. V letu 2021 so se skupni tekoči transferji povečali za 3,55 %, kar v evrih znaša 13.334.950,88 €. Subvencije so se v letošnjem letu povečale za kar 35,23 % glede na lansko leto. Vzrok za takšno povišanje je epidemija COVID-19, saj so na Občini Piran dodatna sredstva namenili za blaženje posledic epidemije COVID-19 na področju gospodarstva. Transferji posameznikom in gospodinjstvo so se zvišali za 12,43 %, transferji nepridobitnim organizacijam in ustanovam, kot so na primer gasilska društva, kulturna, turistična, športna društva, so se v letu 2021 zmanjšala za 18,19 %, drugi tekoči domači transferji pa so se zvišali za 2,38 % glede na leto 2020.

INVESTICIJSKI ODHODKI

Med investicijskimi odhodki so planirana sredstva za nakup in gradnjo osnovnih sredstev (Občina Piran, 2021).

Tabela 10: Investicijski odhodki

Investicijski odhodki	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Nakup in gradnja osnovnih sredstev	16.011.068,76 €	11.432.159,14 €	71,40%	-28,60%
SKUPAJ	16.011.068,76 €	11.432.159,14 €	71,40%	-28,60%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

V tabeli 10 je prikazano, da je bilo v letu 2020 planiranih 16.011.068,76 €, v letu 2021 pa 11.432.159,14 € investicijskih odhodkov. V znesek za leto 2021 so vključena sredstva za nakup zgradb in prostorov v višini 625.000,00 €, od tega je 350.000,00 € namenjenih za nakup Apolonijeve palače v Piranu. Za nakup opreme in drugih osnovnih sredstev je namenjenih okoli 112.800,00 €, za nakup zemljišč pa 120.000,00 €. Za novogradnje, rekonstrukcije, adaptacije in investicijsko vzdrževanje je namenjenih okoli 9.109.327,00 €. Za študije glede izvedljivosti projektov, izdelavo projektne dokumentacije, nadzor in inženiring je namenjenih 820.494,00€. Ostala sredstva v višini 644.538,14 € predstavljajo rezervo.

INVESTICIJSKI TRANSFERJI

Investicijski transferji predstavljajo izdatke, ki predstavljajo nepovratna sredstva in so namenjena poplačilu investicijskih odhodkov prejemnikom sredstev v zameno za njihov nakup in gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme in drugih osnovnih sredstev. Investicijske transferji tako delimo na investicijske transferje pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki ter investicijske transferje proračunskim uporabnikom. Pravne in fizične osebe, ki niso proračunski uporabniki so vse neprofitne organizacije in ustanove (kot so na primer gasilska društva) in javna podjetja (kot je na primer Javno podjetje Okolje Piran d. o. o.), ki so v lastni Občine Piran.

Investicijske transferje proračunskim uporabnikom predstavljajo sredstva, ki so iz občinskega proračuna namenjena posrednim proračunskim uporabnikom, kot so javni zavodi, za namen plačevanja investicijskih namenov, ki jih tej zavodi izvajajo (Občina Piran, 2021).

Kot je vidno iz tabele 11 so bili Investicijski transferji v letu 2020 načrtovani v znesku 1.137.683,00 €, v letu 2021 pa v znesku 723.310,00 €. Obe skupini investicijskih transferjev sta se v letu 2021 zmanjšali. Investicijski transferji pravnim in fizičnim osebam, ki niso

proračunski uporabniki so se zmanjšali za kar 37,46 %, investicijski transferji proračunskim uporabnikom pa za 36,28 % glede na preteklo leto.

Tabela 11: Investicijski transferji

Investicijski transferji	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
1. Investicijski transferji pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki	139.100,00 €	87.000,00 €	62,54%	-37,46%
2. Investicijski transferji proračunskim uporabnikom	998.583,00 €	636.310,00 €	63,72%	-36,28%
SKUPAJ	1.137.683,00 €	723.310,00 €	63,58%	-36,42%

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

3.2.1.3 Proračunski primanjkljaj

Proračunski primanjkljaj izračunamo tako, da od celotnih prihodkov odštejemo celotne odhodke. V letu 2020 je proračunski primanjkljaj tako znašal -5.743.966,81 €, v letu 2021 pa -4.353.611,73 €.

3.2.2 Račun finančnih terjatev in naložb

Kot sem že v poglavju 4 omenila so v Računu finančnih terjatev in naložb vključena prejeta ter dana posojila ter spremembe kapitalskih deležev, kar prikazuje tabela 12.

Tabela 12: Račun finančnih terjatev in naložb

RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	Leto 2020	Leto 2021
Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	9.500,00 €	1.520,33 €
Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	- 1.307.902,21 €	- 1.307.902,00 €
= PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV	- 1.298.402,21 €	- 1.306.381,67 €

Prirejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

V letu 2021 je v postavki prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev predvidena prodaja 80 delnic Občine Piran v podjetju Luka Koper d. d. v višini 1.520,33 €. Postavka dana posojila in povečanje kapitalskih deležev zajema dokapitalizacijo Javnega podjetja Okolje Piran d. o. o. v višini 1.307.902,00 €. Dokapitalizacija je bila predvidena že v letu 2020, vendar ni bila še realizirana. Prav tako je bila v letu 2020 predvidena prodaja 80

delnic v podjetju Luka Koper d. d., vendar se Občina za prodajo ni odločila, saj je v drugi polovici leta vrednost delnice padla. Sedaj se vrednost delnice povečuje za kar se je Občina ponovno odločila prodati svoj delež. Poleg prodaje delnic v podjetju Luka Koper d. d. je bila v letu 2020 predvidena še prodaja 100 % poslovnega deleža, ki ga je imela Občina Piran v družbi Obalni tehnološki sklad d. o. o..

3.2.3 Račun financiranja

V računu financiranja izkazujemo tokove zadolževanja, odplačila dolgov, spremembe stanja sredstev na računu, neto zadolževanje, neto financiranje ter stanje sredstev na računih na zadnji dan preteklega leta. Tabela 13 prikazuje račun financiranja za občino Piran (Občina Piran, 2021).

Tabela 13: Račun financiranja

RAČUN FINANCIRANJA	Leto 2020	Leto 2021	Indeks 2021/2020	
			%	Razlika v %
Zadolževanje	3.942.411,00 €	2.825.000,00 €	71,66%	-28,34%
Odplačilo dolga	811.734,00 €	962.060,92 €	118,52%	18,52%
Sprememba stanja sredstev na računu¹	3.911.692,02 €	3.797.055,32 €	97,07%	-2,93%
Neto zadolževanje²	3.130.677,00 €	1.862.939,08 €	59,51%	-40,49%
Neto financiranje³	5.743.966,81 €	4.353.612,73 €	75,79%	-24,21%
Stanje sredstev na računih na dan 31.12 preteklega leta	3.916.000,00 €	3.798.000,00 €	96,99%	-3,01%

Prerejeno po Občina Piran (2021) in lastno delo.

V letu 2021 je predvideno zadolževanje v višini 2.825.000 €, z namenom nakupa Apolonijeve palače v Piranu, izgradnje prizidka k Osnovni šoli Sečovlje, rekonstrukcijo cestne infrastrukture ter sanacija strehe na skladišči soli Grandu v Portorožu. V znesku za odplačilo dolga v letu 2021, ki znaša 962.060,92 € so vključene vse obveznosti iz dolgoročnih zadolžitev iz let 2009, 2014 in 2019.

Zadolževanje se je v letu 2021 zmanjšalo za kar 28,34 % v primerjavi z letom 2020. Odplačilo dolga pa se je v letu 2021 povečalo za 18,52 %. Pri spremembi stanja sredstev na računu je možno v proračunu za tekoče leto zaznati zmanjšanje za samo 2,93 % glede na preteklo leto. Najvišji odstotek zmanjšanja je razviden iz postavke neto zadolževanje, saj se je v letu 2021 neto zadolževanje zmanjšalo za kar 40,49 % glede na leto 2020. Neto

¹ **Sprememba stanja sredstev na računu** = prihodki + prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev + zadolževanje – odhodki – dana posojila – odplačilo dolga

² **Neto zadolževanje** = zadolževanje – odplačilo dolga

³ **Neto financiranje** = prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev + neto zadolževanje – sprememba stanja sredstev na računu

financiranje se je tudi v tekočem letu zmanjšalo in to za kar 24,21 %. Občina pa je v letu 2021 imela za 3 % manjše stanje na računu kot prejšnje leto.

3.3 Analiza posebnega dela proračuna Občine Piran

Posebni del proračuna Občine Piran zajema dva dela. V prvem delu so prikazani načrtovani odhodki in izdatki po naslednjih postavkah (Občina Piran, 2021):

- politični sistem,
- ekonomska in fiksna administracija,
- zunanja politika in mednarodna pomoč,
- skupne administrativne službe in splošne javne storitve,
- lokalna samouprava,
- obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih,
- notranje zadeve in varnost,
- trg dela in delovni pogoji,
- kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo,
- pridobivanje in distribucija energetske surovine,
- promet, prometna infrastruktura in komunikacije,
- gospodarstvo,
- varovanje okolja in naravne dediščine,
- prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost,
- zdravstveno varstvo,
- kultura, šport in nevladne organizacije,
- izobraževanje,
- socialno varstvo,
- servisiranje javnega dolga in
- intervencijski programi in obveznosti.

V drugem delu so prikazani načrtovani odhodki in izdatki po neposrednih proračunskih uporabnikih, ki so občinski svet, župan, nadzorni odbor in občinska uprava. Za občinski svet Občine Piran je so predvideni odhodki in izdatki v višini 182.634,00 €, za župana 407.769,00 €, za nadzorni odbor 19.000,00 € ter za občinsko upravo je predviden najvišji delež odhodkov in izdatkov, ki znaša 32.854.441,00 €. Skupni odhodki in izdatki so tako znašali 33.463.844,00 €.

SKLEP

V zaključni strokovni nalogi sem obravnavala proračuna Občine Piran za leti 2020 in 2021. Predmetna proračuna sem med seboj primerjala ter podrobneje prikazala splošni del proračuna, ki ga sestavljajo bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

Analizo proračuna sem sestavila tako, da sem s tabelo najprej prikazala celotne prihodke po vrstah, na katere jih delimo. V nadaljevanju pa sem posamezne vrste prihodkov še razčlenila na podskupine. Predmetne prihodke sem tudi v besedilu opredelila ter obrazložila njihovo primerjavo glede na predvidene prihodke v preteklem proračunu. Po istem konceptu sem opredelila in obrazložila tudi odhodke.

Med analizo proračuna sem prišla do ugotovitve, da so se v Občini Piran tako celotni prihodki kot tudi celotni odhodki v letu 2021 zmanjšali v primerjavi s preteklim letom. Večji odstotek zmanjšanja je možno zaznati pri odhodkih. Ne glede na to, da so se odhodki v tekočem letu zmanjšali, Občina Piran še vedno predvideva proračunski primanjkljaj v višini -4.353.611,73 €.

Največje pozitivne spremembe pri prihodkih v letu 2021 je mogoče zaznati pri kapitalskih prihodkih. Le-tej so se glede na prejšnje leto povišali za skoraj 30%. Kot sem že v 4. poglavju omenila so imele prejete donacije največji odstotek zmanjšanja. Glede na leto 2020 so se le-te v letu 2021 zmanjšale za kar 80 %. Pri odhodkih opazimo zvišanje pri tekočih transferjih, medtem ko pa pri ostalih vrstah odhodkov opazimo zmanjšanje v primerjavi z letom 2020.

Sklepna ugotovitev zaključne naloge je, da se proračuni občin vsako leto med seboj razlikujejo. Razlog za razlikovanje je predvsem v investicijah, ki jih občine planirajo izvesti v letu, za katerega se sprejema proračun ter v predvidenih prihodkih od prodaje osnovnih sredstev ter prihodkih od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev.

LITERATURA IN VIRI

1. Cvikl, M. & Korpič – Horvat, E. (2007). *Proračunsko pravo: priprava, izvrševanje in nadzor proračunov*. Ljubljana: GV Založba.
2. Cvikl, M. & Zemljčič, P. (2005). *Zakon o javnih financah (ZJF) s komentarjem*. Ljubljana: Bonex založba.
3. Djurić Drozek, V. & Bojnec, Š. (2010). *Financiranje obveznih nalog občine*. Koper: Fakulteta za management Koper.
4. Ministrstvo za javno upravo. (2021). *Lokalna samouprava*. Pridobljeno 27. marca 2021 iz <https://www.gov.si/podrocja/drzava-in-druzba/lokalna-samouprava-in-regionalni-razvoj/lokalna-samouprava/>
5. Občina Piran. (2021). *Proračun občine*. Pridobljeno 15. marca 2021 iz <https://www.piran.si/objave/161>
6. Statistični urad Republike Slovenije. (2021). *Prebivalstvo po občinah*. Pridobljeno 12. aprila 2021 iz <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data//05C4002S.px/table/tableViewLayout2/>
7. Tomyco d. o. o. (2006). *Občina Piran*. Pridobljeno 12. aprila 2021 iz https://www.kam.si/wpcontent/uploads/2006/10/obcine_piran_zemljevid.jpg

8. Virant, G. (2009). *Javna uprava*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
9. Wikipedija. (2020). *Občina Piran*. Pridobljeno 12. aprila 2021 iz https://sl.wikipedia.org/wiki/Ob%C4%8Dina_Piran